

Kulttuuri kylässä –hankkeen loppuraportti

Vapaa-aikalautakunta 11.04.2023 § 40
158/12.03.00/2023

Esittelijä: Sivistysjohtaja Arto Jormalainen
Valmistelija: Kulttuuri- ja opistosihteerin Mari Rautiainen

Kulttuuri kylässä – Kultur i byn oli opetus- ja kulttuuriministeriön pääosin rahoittama Uudenmaan kulttuuritoiminnan kehittämistehtävä 2021–2022. Porvoon kaupungin kulttuuripalvelut koordinoi toteutusta yhteistyössä Uudenmaan kuntien kanssa. Kehittämistehtävä käynnistettiin vuonna 2021 Itä-Uudenmaan kunnissa, ja se laajeni Länsi- ja Keski-Uudenmaan alueelle vuoden 2022 alussa. Karkkilan kaupunki oli 23 Uudenmaan kunnan mukana kuntien kulttuuritoimintatilan mukaisessa kehittämistehtävässä.

Kehittämistehtävä kokosi yhteen Uudenmaan kuntien kulttuuritoimien henkilöstön ja maakunnallisia kulttuuritoimijoita, kuten aluevastuuseurat ja Suomen kylät - järjestön alueelliset toimijat. Kehittämistehtävän keskeisiä verkostoja ja yhteistyökumppaneita oli Espoon kaupungin koordinoima valtakunnallinen Kulttuuria yhteistuumin -verkosto, joka kokosi alueelliset kehittämistehtävät yhteen ja tarjosi foorumin tiedon ja kokemusten vaihtoon, webinaareja ja mahdollisuuden kuntavierailuihin.

Toinen merkittävä tuki oli Taiteen edistämiskeskuksen kulttuuritoiminnan asiantuntijapalvelut, jonka kanssa kehittämistehtävä järjesti webinaarin kuntien hankintamalleista. Lisäksi kehittämistehtävä toteutti yhteistyöprojektin ulkomaalaistaustaisten taiteilijoiden työllistymistä tukevan Globe Art Pointin kanssa.

Kehittämistehtävällä oli kolme päätavoitetta:

- Vahvistaa ja kehittää Uudenmaan kuntien ja seudullisten kulttuuritoimijoiden verkostoja ja yhteistyötä.
- Työllistää Uudellamaalla toimivia taiteen ja luovan alan ammattilaisia.
- Tuoda kulttuuria ja taidetta keskustaajamien ulkopuolelle, etenkin kylien asukkaiden saataville, ja lisätä asukkaiden osallistumista palveluiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Hanke tavoitti taiteilijahaun ja käänteisen kilpailutuksen kautta 153 taiteilijaa ja työllisti 68 taiteilijaa ja luovan alan ammattilaisia. Tapahtumia järjestettiin noin 100 Uudenmaan 70 kylässä tai 5 taajamassa, ja niihin osallistui kaikkiaan noin 6700 eri-ikäistä henkilöä. Asukaskyselyihin vastasi 1088 kylien asukasta ja koulutusten tallenteita on katsottu yli 300 kertaa.

Kehittämistehtävän yhtenä keskeisenä tavoitteena oli luoda ja vahvistaa Uudenmaan kuntien ja seudullisten kulttuuritoimijoiden verkostoa. Tavoitteen toteutus etenkin hankkeen alkuvaiheessa, koronapandemian kokoontumisrajoitusten aikana, oli etäyhteyksien varassa ja siten normaalitilannetta haastavampaa. Etäyhteydenpito jatkui kuitenkin vielä rajoitusten poistuttua, sillä se antoi toimijoiden edustajille tasavertaisen mahdollisuuden osallistua hankkeen kokouksiin ja säästi sekä aikaa että kustannuksia. Kehittämistehtävään osallistuneet toimijat pitivät verkoston muodostumista ja yhteistyön käynnistymistä yhtenä tärkeimmistä saavutuksista ja toivoivat sille jatkoa.

Karkkilassa kehittämistehtävän kautta toteutettiin:

1. Taidepuu-tuohityöpaja osana Rautapäiviä kesäkuussa 2022. Kaikille avoimeen työpajaan osallistui kolmen päivän aikana 142 henkilöä (2-80-vuotiaita, noin puolet osallistujista lapsia).
2. Nukketaitelija Aapo Repon Jättiläismarionetti-työpaja osana Kulttuuriloikka-tapahtumaa. Työpajaan osallistui kahden päivän aikana 24 koululaisryhmää, eli n. 500 lasta + opettajat ja avustajat.

Lisäksi kehittämistehtävän tarjouskilpailun kautta työllistyi karkkilalaisia luovan alan ammattilaisia muissa Uudenmaan kunnissa.

Kylien asukaskyselyn osalta Karkkilan vastauksissa korostuivat toiveet lastenkulttuuritarjonnan lisäämisestä sekä työväenopiston kurssien, kaupungin liikunta- ja luontotapahtumien, opastettujen kävelyretkien ym. jalkautumisesta nykyistä enemmän kylille. Toisaalta moni vastaaja korosti, että Karkkilan kaikista kylistä on kohtalainen matka keskustaan, ja noin puolet vastaajista olikin sitä mieltä, että kulttuuritapahtumia on pienessä kaupungissa järkevää järjestää ensisijaisesti keskustan alueella. Tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä Karkkilan kylien kulttuuri- ja vapaa-ajan tapahtumatarjontaan oli 67 % vastaajista. Asukaskyselyn tuloksia hyödynnetään kulttuuripalveluiden toiminnan suunnittelussa.

Karkkilan kaupungin kulttuuripalveluiden näkökulmasta kehittämistehtävän tärkeintä antia oli yhteistyön tiivistyminen, hyvien käytäntöjen jakaminen ja verkostoituminen muiden kuntien kesken. Yhteistyön jatkaminen esim. yhdessä järjestettävien taiteilijahakujen ja tarjouskilpailujen kautta, tai alueellista taiteilijapankkia kokoamalla, on pienelle kaupungille kiinnostava mahdollisuus. Parhaimmillaan alueellisen yhteistyön kautta kunnan kulttuuritoiminta voi sekä tehostua, että kasvaa vaikutuksiltaan.

Taloudelliset vaikutukset:

Kehittämistehtävästä ei koitunut Karkkilan kaupungille kuluja kulttuuri- ja opistosihteerin hankkeeseen käyttämän työajan (n. 40 h) lisäksi. Kehittämistehtävä tarjosi Karkkilan kaupungille 2 x 1500 euron arvoiset käänteisen tarjouskilpailun kautta hankittavat kulttuurityöpajat.

Liite

- Kulttuuri kylässä -hankkeen loppuraportti

Ehdotus: Sivistysjohtaja Arto Jormalainen
Vapaa-aikalautakunta merkitsee tiedokseen Kulttuuri kylässä -hankkeen loppuraportin.

Päätös: Vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedokseen Kulttuuri kylässä -hankkeen loppuraportin.

Täytäntöönpano: